

Groenplan Stadspark Keppeloord

Jan Stronks, Staring advies, 7-1-2022

Uitgangspunten

Algemeen

- Landschappelijk, natuurlijk park: groene, natuurlijke sfeer
- Biodiversiteit: inheemse soorten, extensief gefaseerd beheer.
- Klimaatbestendig: beperken hittestress en droogtestress en voorkomen van wateroverlast.

Bomen, struiken en overig groen

- Inheems en autochtoon. In ieder geval in de meer “natuurlijke” delen, de wadi’s.
- Groen/bomen niet conflicterend met productie elektriciteit d.m.v. zonnepanelen op de woningen.
- Bomen langs wegen niet in de vorm van eenvormige lanen, zodat invulling gegeven wordt aan de wens van een ‘landschappelijk, natuurlijk park’.

Inrichting en beheer

Wadi’s

De wadi’s vormen de ruggengraat van de groene structuur en de biodiversiteit in de wijk. In totaal gaat het om 12 wadi’s. De wadi’s worden aangelegd om regenwater dat in de wijk niet direct in de bodem kan infiltreren tijdelijk op te vangen. Dit water kan vervolgens geleidelijk in de bodem van de wadi’s infiltreren.

De bodemgesteldheid en de waterhuishouding van het gebied is zodanig dat het slechts voor een gering aantal inheemse boomsoorten als groeiplaats geschikt is. De bodem bestaat vermoedelijk uit leemarm, kalkarm zand en de grondwaterspiegel is vermoedelijk gemiddeld relatief laag. Gezien de spontane opslag van bomen in het gebied is de potentieel natuurlijke vegetatie hier het droog eiken-berkenbos, met soorten als zomereik, ruwe berk, vuilboom en wilde lijsterbes. Zoete kers en boswilg zijn op deze bodem ook potentiële kandidaten.

De wadi’s bieden de mogelijkheid om een grotere diversiteit aan boomsoorten te planten dan de hiervoor genoemde soorten, ervan uitgaande dat bomen ook op de bodems en de taluds van de wadi’s geplant kunnen worden. Door de doorworteling van de bodem van de wadi’s kan het water sneller infiltreren in de bodem. Het biedt ook de mogelijkheid om de noordelijke twee wadi’s te verbreden waardoor de opvangcapaciteit van de wadi’s vergroot kan worden. Door bomen in de

wadi's te planten ontstaat er meer speelruimte om ongewenste schaduwwerking door aan te planten bomen te beperken. Door het planten van bomen op de taluds en de bodems van de wadi's kan het lijstje met toe te passen boomsoorten uitgebreid worden met soorten als zwarte els, diverse soorten wilgen, fladderiep, meidoorn en winterlinde. Deels zijn dit snel groeiende soorten, zodat er binnen een beperkte periode een flinke groenstructuur kan ontstaan. Genoemde soorten hebben een sterk herstellend vermogen en kunnen snoeiwerkzaamheden over het algemeen prima verdragen. In de wadi's worden verspreid hier en daar bomen en boomgroepjes geplant. Voor het overige kan de lage vegetatie zich spontaan ontwikkelen vanuit de zaadbank in de bodem en door wind, water en dieren aangevoerde zaden. Eventueel kunnen de wadi's (deels) ingezaaid worden met een zaadmengsel van inheemse kruiden- en grassoorten van inheemse afkomst, bijvoorbeeld de volgende mengsels van de firma Biodivers: Margrietmengsels B102 en B103 en B144 Slootkantmengsel. Voor de samenstelling van deze mengsels: zie bijlage 1. Het beheer van de wadi's bestaat uit het jaarlijks maaien van de lage vegetatie in de nazomer en afvoer van het maaisel. Beheer met een schaapskudde is eventueel ook een optie.

De opgaande begroeiing van Amerikaanse eiken langs de noordrand van het gebied vormt een belangrijke vliegrouwe voor vleermuizen. Een deel van deze bomen is aan het aftakelen en vormt een gevaar voor wandelaars. Bovendien zijn dit exoten die verder nauwelijks bijdragen aan de biodiversiteit en niet passen binnen de uitgangspunten van het groenplan. Deze Amerikaanse eiken worden dan ook gerooid, inclusief de jonge zomereiken die hier en daar tussen de Amerikaanse eiken zijn geplant. Wellicht kunnen deze verplant worden en elders in het groenplan weer gebruikt worden. De aan te planten bomen in deze twee aan te leggen wadi's vormen op den duur de hoog opgaande natuurlijke groene achtergrond van de wijk.

Parkeren

Op grasbetonstenen. Gelegd in lokaal schraal zand. Niet inzaaien.

Bermen

Lokaal schraal zand. Geen teelaarde opbrengen. Door het opbrengen van teelaarde zullen grassen gaan domineren ten koste van bloeiende planten/kruiden en zal er vaker gemaaid moeten/gaan worden. Inzaaien met Margrietmengsels B102 en B103.

Openbaar groen

Inheemse bomen, struiken, hagen en kruidenrijk gras. Op locaties waar klein blijvende bomen gewenst zijn kunnen eventueel exoten/cultivars worden toegepast. De locaties waar kruidenrijk gras gewenst is de Margrietmengsels B102 en B103 inzaaien.

Particuliere tuinen

- In het ontwerp is de aanleg van hagen meegenomen. Voor het overige is de inrichting van de tuinen aan de bewoners.

- Voorlichting geven over inrichting van tuinen en de inrichting en het beheer van het openbaar groen.

Natuurinclusief bouwen

- Voorlichting geven over natuurinclusief bouwen. Bijvoorbeeld nestkasten en vleermuiskasten integreren in gebouwen.

Aanplant bomen en hagen

In de groenschets (figuur 1) zijn de in te planten bomen ingetekend met een gekleurde cirkel en een afkorting van de planten soort. In totaal gaat het om 159 bomen. Voor het planten worden ruime plantgaten gemaakt en wordt de terug te brengen grond rond de kluit verrijkt met compost. De maat van de bomen is minimaal 10/12. De bomen worden voorzien van een boompaal en een gietrand. Het plantmateriaal is inheems en van autochtone afkomst. Wellicht wordt Keppeloord de eerste wijk in Nederland waar, door enkel plantmateriaal van autochtone afkomst te gebruiken, optimaal ingezet wordt op biodiversiteit en behoud van natuurlijk erfgoed. In de plantsoenlijst (tabel 1) zijn de aantallen aan te planten bomen opgenomen, inclusief de in de groenschets gebruikte afkortingen.

soort		afkorting op kaart	aantal maat 10/12
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam		
Boswilg	<i>Salix caprea</i>	B	14
Eenstijlige meidoorn	<i>Crataegus monogyna</i>	M	5
Fladderiep of Steeliep	<i>Ulmus laevis</i>	F	20
Haagbeuk	<i>Carpinus betulus</i>	H	23
Hulst	<i>Ilex aquifolium</i>	U	3
Mispel	<i>Mespilus germanica</i>	I	7
Ruwe berk	<i>Betula pendula</i>	R	14
Schietwilg	<i>Salix alba</i>	S	8
Spaanse aak of Veldesdoorn	<i>Acer campestre</i>	V	5
Winterlinde	<i>Tilia cordata</i>	W	24
Zoete kers	<i>Prunus avium</i>	K	6
Zomereik	<i>Quercus robur</i>	Z	15
Zwarte els	<i>Alnus glutinosa</i>	E	15
totaal			159

Tabel 1. Plantsoenlijst aan te planten bomen.

Langs de noordzijde van het Zaagmolenpad staat een vijftal linden. Het is wenselijk deze te handhaven. Indien dit mogelijk is kunnen hier 5 aan te planten bomen (winterlinden) komen te vervallen.

De blauwe hagen in de schets betreffen beukenhagen. Hier worden per strekkende meter 4 beuken met een lengte van 60 tot 100 cm geplant. De groen hagen betreffen voor de helft haagbeukenhagen. Hier worden per strekkende meter 4 haagbeuken met een lengte van 60 tot 100 cm geplant. De andere helft betreffen meidoornhagen. Hier worden per strekkende meter 4 eenstijlige meidoorns met een lengte van 60 tot 100 cm geplant.

Beheer aanplant

De eerste drie jaar worden bij droogte de bomen van water voorzien.

Jaarlijks wordt de aanplant gecontroleerd. Afgestorven beplanting wordt ingeboet (vervangen).

Bomen waar een minimale doorrijhoogte vereist is worden eens per 2 jaar opgesnoeid. Daarbij mag tijdens de tweejaarlijkse snoeibeurt nooit meer dan 20% van de kroon weggenomen worden.

Figuur 1. Groenschets: aan te planten bomen en hagen.

Bijlagen

Bijlage 1. Samenstelling kruidenmengsels

Bron: www.biodivers.nl

B102 Margrietmengsel

Grondsoort:

voor kalkarme, zandige of leemhoudende grond

Samenstelling:

> 40% kruiden:

Akkerhoornbloem, Bleke klaproos, Gele morgenster, Gestreepte witbol, Gewone brunel, Gewone rolklaver, Gewone spurrie, Gewoon biggenkruid, Gewoon duizendblad, Gewoon reukgras, Gewoon struisgras, Glad walstro, Grasmuur, Grote ratelaar, Kleine leeuwentand, Kleine ratelaar, Knoopkruid, Kruipende boterbloem, Margriet, Rode klaver, Rood zwenkgras, Schapenzuring, Scherpe boterbloem, Sint Janskruid, Smalle weegbree, Stijf havikskruid, Veldlathyrus, Veldzuring, Vlasbekje en Vogelwikke

Benodigde hoeveelheid:

35-50 kg/ha op kale bodem

Bijbehorend maaibeleid:

2 x per jaar (juni/september of juli/oktober)

B103 Margrietmengsel

Grondsoort:

voor zavelige kalkrijke grond

Samenstelling:

> 40% kruiden:

Beemdkroon, Bitterkruid, Cichorei, Gele morgenster, Geoorde zuring, Gewone rolklaver, Gewoon duizendblad, Gewoon reukgras, Gewoon struisgras, Glad walstro, Glanshaver, Goudhaver, Groot streepzaad, Grote bevernel, Grote ratelaar, Hopklaver, Karwijvarkenskervel, Kleine klaver, Kleine leeuwentand, Knolboterbloem, Knoopkruid, Kraailook, Margriet, Muskuskaasjeskruid, Oosterse morgenster, Pastinaak, Rode klaver, Rood zwenkgras, Ruige weegbree, Scherpe boterbloem, Smalle weegbree, Veldlathyrus, Vogelwikke, Wilde peen en Zachte dravik

Benodigde hoeveelheid:

35-50 kg/ha op kale bodem

Bijbehorend maaibeleid:

2 x per jaar (juni/september of juli/oktober)

B144 Slootkantmengsel: gebaseerd op een mengsel met aantal karakteristieke maar niet kritische slootkantplanten

Toepassing:

Bedoeld voor het ontwikkelen van bloemrijke agrarische slootkanten in de opgroeiperiode van weidevogelkuikens en dient met een ecologisch maaibeheer vergezeld te gaan

Samenstelling:

Biezenknoppen, Gele lis, Kamgras, Kattenstaart, Kleine watereppe, Moerasrolklaver, Moerasvergeet-mij-nietje, Moeraswalstro, Struisgras, Watermunt, Wilde bertram, Zwanenbloem en Zomprus

Benodigde hoeveelheid:

5 tot 10 kg/ha

Bijbehorend maaibeleid:

Beheer: maaien en afvoeren: afhankelijk van voedingstoestand 1 x per jaar in juni/juli, daarna bij voorkeur nabeweiden met jongvee